

Enskild motion

## Motion till riksdagen 2015/16:560

av Hillevi Larsson och Monica Green (båda S)

### Statslösa palestinier

---

#### **Förslag till riksdagsbeslut**

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om uppehållstillstånd för statslösa palestinier och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om medborgarskap för statslösa palestinier och tillkännager detta för regeringen.

#### **Motivering**

Situationen för palestinska flyktingar är svår runtom i världen. Många lever i ett vakuum där de varken kan återvända till Palestina eller ges medborgerliga rättigheter i landet de bor i.

I Sverige handlar det om statslösa palestinier vars familjer först flytt från Palestina och sedan till andra länder innan de flytt till Sverige. De kommer bland annat från Irak, Egypten, Syrien och Libanon.

Flyktingar från Syrien anses ha skyddsbehov och kan få uppehållstillstånd om Sverige är det första landet i EU de sökt asyl i. Så är det inte med övriga länder.

Några hundra statslösa palestinier från Irak har fått utvisningsbeslut från Sverige. Många av dem har levt med detta i årtal. De får inte uppehållstillstånd i Sverige men utvisningsdomarna kan inte verkställas eftersom de har varit borta från Irak i mer än sex månader, och av den anledningen inte tas emot i Irak.

De får inte uppehållstillstånd eller medborgarskap i Sverige vilket gör att de inte heller kan få medborgerliga rättigheter, såsom möjlighet att utbilda sig, ta körkort och skaffa identitetshandlingar. Många lever i fattigdom och hopplöshet, de får varken möjlighet att etablera sig i Sverige eller återvända dit de kommit ifrån.

En hel del familjer är splittrade. Det finns fall där partner och barn är kvar i Irak, men eftersom uppehållstillstånd inte ges i Sverige och utvisningsbeslut till Irak inte kan verkställas så har den asylsökande i Sverige inte träffat sin familj på flera år.

Vid prövning av asyl ska eventuella hinder mot att verkställa utvisning beaktas. I förarbetena till utlänningslagen står det att utvisningsbeslut inte ska meddelas om det inte kan verkställas. Trots detta har vi nu en situation där statslösa palestinier lever med utvisningsbeslut år efter år, för att länderna de ska utvisas till inte släpper in dem. Förutom att det finns uppenbara verkställighetshinder så har situationen förvärrats avsevärt i Irak på senare tid. Våld och bomber hör till vardagen och IS finns nu i närområdet. Situationen för minoriteter är särskilt svår, inte minst för statslösa palestinier.

I en norsk rapport som kom nyligen beskrivs säkerhetssituationen i Aladiyat, där många palestinier bor, som mycket instabil. Stadsdelen ligger nära ett shiitiskt område som attackeras av IS. Situationen för palestinerna har rent allmänt försämrats betydligt i takt med att våldet ökat i Irak.

Palestinier i Bagdad drabbas både av riktat och urskillningslöst våld - inklusive trakasserier, verbala och fysiska övergrepp, sexuellt våld, kidnappning, utpressning, mord, husrannsakan och godtyckliga gripanden. Brotten begås av irakiska säkerhetsstyrkor, miliser och kriminella grupper.

Palestinier behandlas illa vid vägspärrar och godtyckliga arresteringar förekommer. Polisen hotar med fängelse för att pressa pengar av palestinier. De drabbade vågar inte anmäla övergrepp på grund av risken att utsättas för fler hot. Palestinier har inskränkt rörelsefrihet och är mer sårbara för övergrepp på grund av det ökande våldet. Palestinier saknar effektivt statligt skydd. Riktade attacker mot sunnipalestinier förekommer.

Både verkställighetshinder och den försämrade situationen för statslösa palestinier i Irak bör få större tyngd i bedömningen av om uppehållstillstånd ska beviljas.

En annan aspekt är vistelsetiden i Sverige. En del har vistats här i 5-10 år, utan att få uppehållstillstånd eller kunna utvisas. Barn föds i Sverige, växer upp och går i skolan här men de och deras familjer får inte medborgerliga rättigheter och utvisningsbeslutet kvarstår trots att det inte kan verkställas.

Efter fem års hemvist i Sverige kan en flykting normalt få svenskt medborgarskap.

Undantag har gällt bland annat palestinier från Gaza och Västbanken, även när uppehållstillstånd beviljats. Orsaken är att Palestina inte har varit en erkänd stat av svenska myndigheter och palestinska myndigheter har därför inte ansetts behöriga att styrka de sökandes identitet. Palestinier har istället varit hänvisade till en dispensregel som ger medborgarskap efter åtta år.

Med tanke på att uppehållstillstånd redan baseras på handlingar utfärdade av den palestinska myndigheten och med tanke på att Sverige nu erkänt Palestina är bör svenskt medborgarskap utfärdas till palestinier som haft sin hemvist i Sverige i fem år, inte åtta år.

Det är rimligt att även statslösa palestinier som haft sin hemvist i Sverige i årtal får möjlighet att etablera sig och få medborgerliga rättigheter.

Palestinska flyktingar och deras ättlingar i Sverige bör dessutom få ett intyg som visar att de ursprungligen kommer från Palestina och inte är "statslösa". Detta för att de ska kunna resa till hemlandet.

Regeringen bör överväga en framtida översyn av regelverket gällande uppehållstillstånd, medborgarskap och angränsande frågor för statslösa flyktingar.

*Hillevi Larsson (S)*

*Monica Green (S)*